

Tisztelt Dékán Úr, kollégák, végzős hallgatók, vendégeink!

Üdvözlöm Önöket a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karának diplomaosztó ünnepségén.

Amikor 2008-őszén (vagy pár évvel korábban), elsőévesként beléptek az egyetem kapuján, joggal gondolták, hogy jól választottak.

Minden okuk megvolt, hogy nagy reményekkel vágjanak bele életük nagy vállalkozásába, hogy építészmérnökként részesei lehessenek az építés szép folyamatának. Persze ekkor még nem látták elég tisztán a szerepköröket, a dimenziókat és az összefüggéseket. Nem volt alkalmuk kipróbálni társaik között mindazokat a készségeket, melyekkel születtek, nem voltak tisztában tehetségük erejével és bizony, korlátjaival sem.

Akkoriban már ugyan sokszor elhangzottak az ingatlanválság, a befektetési buborék szavak, az aggasztó jelenségek kiterjedését, hatásait nem lehetett előre látni.

Bizonyára nem is ez foglalkoztatta Önöket elsősorban, hanem a beilleszkedés, a teljesen új környezet kisebb, nagyobb kihívásai: a tankörtársakkal való ismerkedés, a különféle tantárgyak, feladatok, oktatók sokasága.

Teltek az évek.

Úgy a harmadik év vége felé mintha valami megváltozott volna: a tanulnivalók, a gyakorlatok sora struktúrát kezdett öltetni, az elsajátítandó ismeretek özöne, a látszólag értelmetlen feladatok szinte teljesíthetetlen sokasága célszerű teendőkké alakult.

Egyre jobban belejöttek.

Már jól be tudták osztani idejüket, sőt nem kevesen, egy félévet külföldön is töltöttek élményeket, barátságokat, ismereteket szerezve. Sokan Önök közül társaik elismerő pillantásit is bezsebelhették szorgalmuk, valamilyen területen kiemelkedő készségük, tudásuk okán.

Ahogy közeledett a diplomavédés ideje, egyre erősebben érezték, érezhették, hogy felkészültek, jöhetnek a feladatok, boldogulni fognak majd velük.

Diplomatervük elkészítésével, valós feladatok megoldását vállalva, neves szakemberekből álló diplomabizottság előtt bizonyították be tudásukat.

Hipp-hopp, eltelt 5 év, és most itt vannak az aulában hozzátartozóikkal, hogy a Dékán úrtól átvegyék a diplomájukat.

Az utolsó félévek gyarapodó magabiztossága mellett mind gyakrabban került elő a kérdés: hogyan tovább.

Egyre feszültebben tájékozódtak.

Kérdezték ismerőseiket, tanáraikat hol van állás, vagy alkalmi munkalehetőség, ahol megmutathatják, mit tudnak és végre a saját lábukra állhatnak.

A válaszok elkeserítőek voltak.

Sokan úgy gondolhatták, hogy becsaptuk Önöket, csak a szépről, az alkotás örömeiről szónokoltunk, pályakezdésünk szép emlékeivel traktáltuk magunkat.

Itt állnak hatalmas munkát elvégezve, válogatott tortúrák után, diplomával a kezükben és sokuknak nincs hová menniük.

Két éve, kollégám a diplomaosztó beszédében azt mondta, hogy menjenek el. Emlékszem arra a döbönt csöndre, mely ez után a mondat után következett. Úgy folytatta:
Menjenek külföldre, vállaljanak munkát, tanuljanak, ismerjék meg a világot, majd egy-két év múlva jöjjenek haza és a külföldön szerzett ismereteiket alkalmazva folytassák szakmájukat idehaza, gazdagítva a szakmát. Mint régen a céhes legények.

Amint hallom, és tapasztalom, egyre többen fogadják meg a tanácsot.

Az az egy-két év egyre több. A külföldi munka idején kapcsolatok szövődnek, egzisztenciák bontakoznak. A Műegyetemen végzett, sok mindenhez értő, jól képzett kolléga egyre feljebb küzdi magát a szakmai ranglétrán, egyesek már szinte sikeresnek is mondhatják magukat. A hazajövetel mind nehezebb, mind távolabbra kerül.

Mások itthon próbálkoznak. Elhagyják a szakmát. Sikeresek. Keserűek. Közben mi ismert pályaelhagyókkal: Latinovitscsal, Sebővel, politikusokkal, sikeres sajtómunkatársak példájával vigasztaljuk magunkat.

Miközben, beszéljünk csak Európa jobbik feléről, szorgalmas munkával (nem másokat hibáztatva, másokra mutogatva) lassan túl vannak a válságon. Egyre jobban pezseg a gazdaság, zajlik az építés, addig nálunk Magyarországon építődaru csak elvétve látni. Illetve van, ahol túl sokat is.

Mondják, a magyar építészet követő építészet (tágabban mindez az építőipar egészére is vonatkozik). Holt iparágban nincs kísérletezés, innováció, nem termelődik meg, nem jön létre nem csak a haszon, persze, hanem a lehetőség sem. A szakmai műhelyek kiszáradnak, már a túlélés is nehéz, a fiatalok számára nincs felvétel, nem tud létrejönni az az értékes folyamat, melynek során a tudás, a hagyomány szinte észrevétlenül átadódik. Lassan egy egész generáció vész el.

Mondják, túl sok az építész, túl sok építészt képzünk. Mihez képest? Milyen építészt? Tervezőt, kivitelezőt, ügyintézőt? Ha nulla a feladat egy építész is sok.

Önök járnak az országot: látják külvárosainkat, falvainkat, útjainkat, vasútjainkat, a Rákóczi utat. Nem lenne itt feladat építészeknek?

Az építés fontos.

A közös szellemi, anyagi és materiális erőfeszítés, mely során egy épület, építmény létrejön, áthatja a társadalmat. Sokan részesei ennek a folyamatnak: a befektető, a tervező, a kivitelező, a bankár, a szerkezetgyártó, a fuvarozó, a hivatal segítőkéz dolgozója, a műkritikus, felelős főnök és beosztott. De résztvevő az utca embere: lakó, munkás, irodista, úrvezető, zenehallgató, óvodás és iskolás, nyugdíjas, egészséges és ápolásra szoruló: mindenki.

Hozzáadott érték, haszon, újra befektethető tőke, munkahely, munkabér, komfort, élmény keletkezik.

Nemzeti vagyon.

Bizalmi index.

Egyszerű, mint az egyszeregy.

Építésznek lenni jó.

Mi vagyunk a karmesterek.

Sőt azok, akik fejében a semmiből, a rendezetlen ötletekből, vágyakból és szándékokból használható,

óvó terek, formák és tömegek, megvalósuló műszaki megoldások születnek. Túlzással mondhatnánk, hogy teremtünk.

A vázlatok, tervek felett éjszakázva, hóban vagy kánikulában az állványokon, az aktahalmok között a hivatalban, márványpadlós bankfiókokban sokadmagunkkal vagyunk alkotó résztvevői a folyamatnak, melynek az eredménye az épület, építmény.

Úgy gondolom tehát, hogy mikor beléptek az egyetem kapuján, 2008 őszén, jól választottak. Hivatást választottak. Mára mások, építészek lettek.

Építészek vagyunk mindenütt: építészként látjuk a világot. Így vásárolunk az üzletekben színeket, arányokat mérlegelve, minőséget tapintva. Így járjuk a világot, nézzük a tájat, közben a járdák, a korlátok kidolgozottságát érzékeljük, észrevesszük a mikroklíma tájolásból, felszínből és a felületekből adódó rezdüléseit. Ha szórakozóhelyre jutunk, nem csak a társaságunk jókedvét érzékeljük, hanem a helyiség belsőépítészeti fordulatait is. Gyermekeikkel a játszótéren nem csak a mosolygós arcokat, hanem a leskelődő éleket, veszélyforrásokat is látjuk. És persze sokat tudunk a házakról, a korukról, szerkezeteikről, a városokról.

Mindezt: ismeretet, érzékenységet, szemléletet itt, a Műegyetem Építészmérnöki Karán kaptuk, szorgos munkával fejlesztettük ki magunkban.

Érték.

Tartós érték, karbantartani, gyarapítani, csiszolgatni kell.

Köszönöm figyelmüket.

